

Yapım ihaleleri İş Artış ve Eksilişleri

Sözleşmeye bağlanan yapım işlerinde uygulama aşamasında teknik açıdan öngörülemeyen sebeplerden dolayı, yeni bir ihale yapılmaksızın iş artışları aynı yükleniciye yaptırılabilir. Kanunun bu yönetime izin verdiği iş artışlarının, idarelerin keyfi bir kullanımına bırakılmasını engellemek için belli şartlar dâhilinde imkân kılınmıştır.

4735 Sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun ‘‘Sözleşme kapsamında yaptırılacak ilave işler, iş eksilişi ve işin tasfiyesi’’ başlıklı 24. maddesinde; ‘‘mal ve hizmet alımlarıyla yapım sözleşmelerinde, öngörülemeyen durumlar nedeniyle bir iş artışının zorunlu olması halinde, artışa konu olan iş;

a) Sözleşmeye esas proje içinde kalması,

b) İdareyi külfete sokmaksızın asıl işten ayrılmasının teknik veya ekonomik olarak mümkün olmaması şartlarıyla, anahtar teslimi götürü bedel ihale usulüyle ihale edilen yapım işlerinde sözleşme bedelinin yüzde 10’una, birim fiyat teklif almak suretiyle ihale edilen yapım işleri sözleşmelerinde ise yüzde 20’sine kadar aynı yükleniciye yaptırılacağı belirtilmiştir. Birim fiyat teklif almak suretiyle sözleşmesi yürütülen yapım işlerinde, Bakanlar Kurulu bu oranı yüzde 40’a kadar artırmaya yetkilidir.

Yukarıda da belirtildiği üzere iş artışlarının yasal sınırlar içerisinde imkan tanındığı ve sözleşmenin tasfiyesine sebep olmadan işin tamamlanmasının kamu yararına olacağı aşikardır. Ancak iş artışının aynı yükleniciye yaptırılarak bilinmesi ihale açısından eleştirel yönleri de beraberinde getirmektedir.

Zira idareler iş artışlarını yeni bir ihale yaparak tamamlama konusunda serbest olup mevcut yüklenici ile işi tamamlatabilir.

Yine aynı maddenin devamında ‘‘İşin bu şartlar dahilinde tamamlanamayacağının anlaşılması durumunda ise artış yapılmaksızın hesabı

genel hükümlere göre tasfiye edilir. Ancak bu durumda, işin tamamının ihale dokümanı ve sözleşme hükümlerine uygun olarak yerine getirilmesi zorunludur” Denmektedir.

Uygulamada yaşanan problemlerden biride açıklamanın “genel hükümlere göre tasfiye edilir” Kısmıdır. Şöyle ki genel hükümlerden kastın ne olduğu ifade edilmemektedir.

Aynı maddenin son fıkrasında ise sözleşme bedelinin yüzde 80’inden daha düşük bedelle tamamlanacağı anlaşılan işlerde, yüklenici işi bitirmek zorunda olduğu belirtilmiştir.

Bu durumda yükleniciye, yapmış olduğu gerçek giderleri ve yüklenici kârına karşılık olarak, sözleşme bedelinin yüzde 80’i ile sözleşme fiyatlarıyla yaptığı işin tutarı arasındaki bedel farkının yüzde 5’i geçici kabul tarihindeki fiyatlar üzerinden ödeneceği hükme bağlanmıştır.